

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Disputationum// Roberti Bel-//larmini Politiani,// Societatis
Iesv// De Controversiis// Christianae Fidei, Adver-//sus
huius temporis Haereticos,// Tomus ...**

De Sacramento Evcharistiæ - Sex Libris Explicata

Bellarmino, Roberto Francesco Romolo <Heiliger>

Ingolstadii, [1589]

VD16 B 1603

V. Explicatur status controuersiæ, & sententiæ referuntur Catholicorum, & hæreticorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-54113](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-54113)

norm. Denique sacrificium pro peccato, significat statum incipientium, seu pœnitentium, qui quærunt a Deo veniam peccatorum. Et quia iustificatio a peccatis non potest accipi propriis meritis, sed sola Dei gratia per ministerium sacerdotum: idcirco eius sacrificij vna pars Deo offertur, altera sacerdoti, nulla ipsi offerenti cedit.

CAPVT QVINTVM.

Explicatur status controuersie, & sententia referuntur Catholicorum, & hæreticorum.

EXPLICATIS vocibus Missæ, & sacrificij, sequitur ut ipsa quæstio explicetur; Vtrum Missa sit sacrificium. Porro quæstio principalis cum hæreticis huius temporis, non est de sacrificio spiritali aut improprio; fatentur enim Philippus in Apologia Confessionis Augustanæ, & Martinus Kemnitius in Examine Tridentini Concilij, & Brentius in Confessione VVitembergensi, & alij, Missam, siue sacram Cœnam multis modis sacrificium dici posse: sed de sacrificio externo visibili, veterè propriè dicto; ac potissimum de ipso genere sacrificij propriè dicti, id est, de oblatione visibili Deo facta ministerio sacerdotum.

Itaque status controuersie hic erit. Vtrum in Missa, siue in actione Cœnæ Domini, si ritè celebretur, Eucharistia Deo offerri debeat. Hunc esse verum statum quæstionis, facile probari potest extestimonijs aduersariorum, & nostris. Ac primùm formulæ ab ipsis editæ, Cœnæ Domini celebrandæ, satis apertè indicant quid in nostra Missa illis displiceat.

Formula Missæ pro Ecclesia VVitembergensi à Lutherò edita anno M. D. XXIII. admittit PRIMÒ, Introitum cum Psalmo. SECUNDO, Kyrie eleison cū hymno Angelico: *Gloria in excelsis Deo*. TERTIO, Collectam, seu orationem cum lectione sequente. QUARTO, Graduale cum Alleluia. QUINTO, Profas, seu Sequentias quasdam paucas, vt de Spiritu Sancto, & de Natali Domini. SEXTO, Euangelium. SEPTIMO, Symbolum. Deinde ita subiungit, OCTAVO: *Sequitur missa abominatio, cui seruire coactum est quidquid in Missa profecerit: vnde & Offeritorium vocatur; & ab hinc omnia feruntur*

nant, ac olent oblationes. Et infra: Proinde omnibus illis repudiatis, quæ oblationem sonant cum vniuerso Canone, retineamus, quæ pura & sancta sunt. Hæc ille, qui deinde breuissimè præscribit consecrationem Eucharistiæ prolatis verbis Domini, & Communionem.

Formula Caluini Sacramentorum ministrandorum pro Ecclesia Geneuensi, & omnes aliæ, quas videre potui, diligentissimè cauent, ne vlla fiat mentio oblationis.

Præterea Lutherus in omnibus libris, quos multos de hac ipsa quæstione scripsit, id vnū agit, vt doceat in actione Cœnæ, seu Missa nihil nos Deo offerre præter orationes, sed contra potius offerri nobis à Deo Sacramentum Eucharistiæ in testimonium promissionis. Anno M. D. XX. libellum edidit de captiuit. Babylon. vbi cap. de Eucharistia prope finem capituli, hoc fusè tractat. Anno M. D. XXI. edidit librum de abroganda Missa priuata, vbi illud idem fusius, & furiosius agit. Anno M. D. XXII. librum edidit contra Regem Angliæ, in quo idem repetit. Anno M. D. XXIII. edidit librum contra Canonem Missæ. Anno M. D. XXVII. in libro de verbis Cœnæ contra Zvinglianos, idem habet. Similiter in Confessione sua, quam edidit anno M. D. XXVIII. supra omnes abominationes dicit se habere Missam, & nihil magis dolere, quam quod per annos quindecim Missas celebrauerit more Catholicorum. Anno M. D. XXXIV. librum edidit de Missa priuata, & vñctione sacerdotum: in quo non erubuit confiteri se à Diabolo edoctum, & persuasum, Missam esse summam abominationem, idque non per somnum, & quietem, sed palàm dum vigilaret.

Idipsum docent omnes huius temporis hæretici. Nam & Philippus Melanchthon in Locis, tit. de sacrificio. & Ioannes Brentius in Confessione VVirtembergensi, cap. de Eucharistia, & Matthias Illyricus in Apologia pro Confessione Antuerpiensi, cap. 15. & Martinus Kemnitius in 2. parte Examinis Concilij Tridentini. & Ioannes Caluinus lib. 4. Instit. cap. 18. §. 1. & 2. & sequentibus, & Petrus Martyr in cōmentario, cap. 4. & 10. prioris ad Corinthios, & Theodorus Beza in sua Confessione, cap. 7. §. 3. & alij negant Eucharistiam Deo offerri posse, aut debere.

E contrario verò Catholici scriptores, qui hoc nostro seculo de sacrificio Missæ scripserunt, omnes in eo potissimùm

laborant, vt ostendant, in Missa offerri Deo verè, ac propriè corpus, ac sanguinem Domini, sub specie visibili panis, & vini. Vide Ioannem Eckium in tribus libris de sacrificio Missæ. Iodocum Clitoveum, in propugnaculo Ecclesiæ lib. 1. Gasparem Schazgerum, tract. de Missa; Ioannem Fabrum lib. 4. & 5. de Missa, & Eucharistia; Ioannem Roffensem in libro de visibili sacerdotio, Caietanum tract. de sacrificio Missæ, quæ est tractatus decimus, tomi tertij; Martinum Peresum in libro de traditionibus parte 3. consideratione 4. Ioannem Driedenem lib. 4. de Scripturis & dogmatibus Ecclesiasticis, cap. 4. parte 4. Ambrosium Catharinum in libro de veritate inæterni sacrificij noui & æterni Testamenti; Dominicum à Soto in 4. sentent. dist. 13. quæst. 2. Iodocum Tileranum in Apologia pro Concilio Tridentino cõtra Kemnitium; Ruardum Tapperum in explicatione articuli 16. Louaniensium; Albertum Pighium lib. 2. hierarch. Eccles. cap. 5. & controuersia 7. & Antonium Democharem in lib. quatuor de sacrificio Missæ; Alphonsum de Castro in lib. 10. contra hæreses, verbo Missa; Gasparem Casalium in libris tribus de sacrificio Missæ; Hieronymum Cardinalem in Confessione Polonica, cap. 41. VVilhelmum Lindanum lib. 4. Panopliæ, cap. 37. & sequentibus; Melchiorum Canum lib. 12. de locis Theologicis, cap. 13. VVilhelmum Alanum lib. 2. de Eucharistia; Gregorium de Valentiniano tractatu & Apologia de sacrificio Missæ.

Ex his colligimus Philippum, & Kemnitium perperam exposuisse statum huius quæstionis. Philippus enim tum in Locis titulo de sacrificio, tum in Apologia Confessionis Augustanæ, cap. de Missa, quia nec benè definit, nec benè diuidit sacrificium, totam controuersiam in eo ponit, vtrum in Missa offeratur sacrificium propitiatorium. SED alia est controuersia prior, vtrum verè, ac propriè sacrificium offeratur: possunt enim verissima sacrificia esse, quæ tamen non sint propitiatoria, vt supra ostendimus.

Kemnitius autem non modò imperitè, sed etiam inuocandè, & impudenter in secunda parte Examinis, pag. 744. 761. 766. & 777. asserit, statum quæstionis esse, vtrum illa representatio per varios gestus, & vestes, quæ in Missa Catholicorum cernitur, sit sacrificium à Christo institutum. Et in postremo loco à nobis notato dicere audet, Panopliam verborum, rituum, gestuum, actuum, ornamentorum, vestium,

vestium, quæ postea accessit ad simplicem Christi institutionem, esse ipsos nervos, & substantiam Missæ Pontificiæ: cum tamen nullus Catholicorum id vnquam scripserit; omnes enim summo consensu docent, ista omnia quæ accesserunt ad Christi institutionem, esse accidentaria ornamenta. Quod autem ille obiicit ex libro Eckij, iam supra in I. capite refutarum est.

CAPVT SEXTVM.

In Missa verum sacrificium offerri, probatur primo testimonio Scripturæ, & ex sacerdotio Melchisedech.

Nunc tandem ad argumenta pro veritate veniendum est. Ac PRIMVM adferemus testimonia Scripturarum. TVM veterum Patrum. POSTREMO rationes. Ac ex diuinis literis PRIMVM locum obtinebunt, figuræ Testamenti veteris. SECVNDVM, vaticinia Prophetarum. TERTIVM, testimonia ex Euangelio. QVARTVM, ex Actis Apostolorum. QVINTVM, ex epistolis B. Pauli.

PRIMVM igitur testimonium Scripturæ sit illud Gen. 14. *Melchisedech Rex Salem protulit panem, & Vinum: erat enim sacerdos Dei altissimi.* Hunc locum ad Christum ita referunt David Psalm. 109. & Paulus Hebr. 7. vt non dicant Melchisedechum figuram tantum Christi gessisse, quod etiam de Aarone dici potuisset, sed Christum sacerdotem fuisse secundum ordinem Melchisedech, & non secundum ordinem Aaronis, vt aperte scribit Paulus.

Porro differentiæ duæ sunt inter duo illa sacerdotia, ex quibus duo argumenta peti possunt. PRIMA & potissima differentia posita est in externa specie sacrificij. Nam etiam si omnia sacrificia veterum conueniebant in re significata, cum eundem Christum crucifixum significarent: ramen in signis diuersa erant. Sacrificia enim Aaronica cruenta erant, & sub specie animantium occisorum, Christi mortem repræsentabant: Melchisedechi sacrificium incruentum fuit, & sub specie panis, & vini eiusdem Christi corpus, & sanguinem figurauit. Quare si Christus sacerdos est secundum ordinem Mel-

Q 9 9 3 chise-